

Бочевар А. Г., Дубинина Н. В. Формирование позитивной мотивации студентов неязыковых вузов к применению информационно-коммуникационных технологий в учебной и профессиональной среде

В условиях информатизации образования как приоритетного направления модернизации образования в процессе информатизации общества возникает необходимость формирования информационной культуры специалистов разного профиля. В связи с этим актуально формирование позитивной мотивации студентов к применению информационно-коммуникационных технологий в образовательной и профессиональной среде. Статья посвящена проблеме применения информационно-коммуникационных технологий в процессе подготовки специалистов неязыковых высших учебных заведений и созданию необходимых условий для формирования позитивной мотивации студентов к применению вышеуказанных технологий в учебной и профессиональной деятельности. Описана структура спецкурса "Информационно-коммуникационные технологии в современной профессионально-образовательной среде" и создание мультимедийной учебной среды, которая включала формы и методы обучения как традиционного, так и инновационного характера.

Ключевые слова: мотивация, учебный процесс, профессиональная подготовка, информационно-коммуникационные технологии, мультимедийные технологии, мультимедийные средства обучения, мультимедийная учебная среда, спецкурс.

Bochevar A. G., Dubinina N. V. Developing of extralinguistic university students' positive motivation to apply information and communication technologies in educational and professional environment

In the setting of education informatization as a priority area of educational process modernization within the conditions of society informatization, the need arises to formate an information culture of various subject matter specialists. In this regard, developing of extralinguistic university students' positive motivation to apply information and communication technologies in educational and professional environment is relevant. The article is devoted to the problem of applying information and communication technologies in the course of extralinguistic university students' professional training and creating the necessary conditions for formation of students' positive motivation to use of the above-mentioned technologies in educational and professional activities. The structure of the specialized course "Information and communication technologies in modern educational and professional environment" and the creation of multimedia educational environment are described, including traditional and innovative forms and methods of teaching.

Key words: motivation, educational process, professional training, information and communication technologies, multimedia technologies, multimedia educational tools, multimedia educational environment, specialized course.

УДК 797.2:371.7

Бурдюжа С. В.

**ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВОГО МЕТОДУ НА ЗАНЯТТЯХ З ПЛАВАННЯ
З УЧНЯМИ СПЕЦІАЛЬНОЇ МЕДИЧНОЇ ГРУПИ**

Стаття присвячена питанням зміцнення здоров'я та корекції фізичного розвитку учнів спеціальної медичної групи під час занять плаванням; ознайомленню з методами усунення можливих функціональних змін в організмі під впливом хвороби. Виділяються головні завдання з реалізації шляхів виходу з хвороби тимчасового та довготривалого характеру за допомогою ігор на воді; поступової адаптації організму учнів до впливу фізичних навантажень. У статті висвітлена важливість використання ігор на воді з метою переходу учнів спеціальної медичної групи в підготовчу, а згодом за станом здоров'я до основної медичної групи. Надані методичні рекомендації для проведення ігор на воді з учнями спеціальної медичної групи; розглядаються спеціальні дихальні ігри у воді для учнів СМГ, які застосовуються під час занять плаванням.

Ключові слова: учні спеціальної медичної групи, фізична культура, ігровий метод, плавання, ігри на воді, спеціальні дихальні ігри, оздоровлення, здоров'я.

Натепер в Україні, за даними лікарів, багато школярів мають слабкий стан здоров'я, а тому вчителі фізичної культури зобов'язані допомогти їм усвідомити, що здоров'я є найвищою цінністю та навчити їх постійно турбуватися про свій фізичний розвиток, тобто самостійно займатися фізичними вправами [10].

Відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства освіти і науки України № 518/674 від 20 липня 2009 року "Про забезпечення медико-педагогічного контролю за фізичним вихованням учнів в загальноосвітніх навчальних закладах" проводять розподіл учнів на групи для занять на уроках фізичної культури [1].

Учні, віднесені до спеціальної медичної групи (далі – СМГ), мають значні відхилення постійного чи тимчасового характеру в стані здоров'я, що не перешкоджає навчанню в школі, але їм протипоказане заняття фізичною культурою за навчальною програмою. Школярі, які перенесли захворювання, зокрема ОРЗ, до занять з фізичної культури допускаються відповідно до термінів, зазначених лікарем у спеціальній довідці, з вказівкою обмежень у вправах і фізичному навантаженні.

Нині кількість учнів, віднесених за станом здоров'я до СМГ, є великою. Зазвичай в ці групи потрапляють особи, які в повному обсязі могли б займатися в підготовчій або навіть в основній групі. За даними досліджень, до 30 % учнів у різних навчальних закладах за станом здоров'я відносяться медиками до СМГ [2].

До спеціальної медичної групи включають школярів, у яких виявлено:

- ревматизм з ушкодженням і без ушкодження клапанного апарату серця;
- рецидиви ревмокардиту;
- природжені вади серця;
- дистрофія міокарда;
- хронічний тонзиліт з ушкодженням серця;
- форми синуситів (гаймориту, фронтитів);
- рецидиви після операцій біляносових пазух;
- захворювання гортані з порушенням дихання;
- хронічні гнійні запалення вуха;
- хронічне запалення легенів з явищами бронхосклерозу;
- бронхіальна астма з частими нападами; активна форма туберкульозу;
- стійке підвищення артеріального тиску;
- виражені дефекти опорно-рухового апарату; нервової та ендокринної систем;
- анемія;
- міопатія та інші виражені порушення зору;
- наслідки гострих хронічних захворювань і їх загострень [7; 8].

Відсутність єдиного підходу лікарів до визначення СМГ призводить до того, що відсоток учнів із відхиленнями стану здоров'я в різних навчальних закладах часто завищений. Нерідко лікарі зараховують багатьох учнів з незначними відхиленнями в стані здоров'я без достатніх підстав. Такі дії шкодять здоров'ю учнів, які потребують рухової активності для повноцінного фізичного та психологічного розвитку, але позбавлені навантаження, перебуваючи в СМГ.

Зміцнити здоров'я таких учнів, відновити та зберегти його допомагає плавання [4]. Відзначимо, що заняття плаванням з учнями спеціальної медичної групи відрізняються своєрідністю та потребують застосування інноваційних технологій. До таких інноваційних технологій можна віднести ігрові методи. Ігровий метод є обов'язковою вимогою під час проведення занять з плавання з учнями спеціальних медичних груп [5].

Ігри та розваги на воді – одні із найбільш корисних видів фізичних вправ, які сприяють оздоровленню учнів СМГ. Завдяки різноманітним рухам у воді учні розвиваються всебічно:

- у них формується правильна постава;
- поліпшуються функції всіх органів і систем організму;
- покращується серцева діяльність;
- збільшується життєва ємність легенів;
- зміцнюється нервова система, міцнішим стає сон;
- покращується апетит;
- зростає загальний тонус організму [6].

До того ж ефективним засобом оздоровлення є фізичні вправи у прохолодній воді (від +17°C до 20°C) і теплій воді (від +21°C до 26°C), що позитивно впливають на рух крові по судинах.

Найважливіша роль в організації гри належить керівнику. Він зобов'язаний продумувати весь хід гри, бо важко передбачити всі ситуації, що виникають під час гри з учнями спеціальної медичної групи.

Учні СМГ із задоволенням виконують спеціальні вправи для формування ритмічного глибокого дихання. Під час проведення ігор необхідно здійснювати контроль за диханням, не допускати перенапруження.

Спеціальні дихальні вправи, такі як “поплавок”, “медуза”, “торпеда”, мають велике оздоровче значення. Вправа “поплавок” виконується, зробивши глибокий вдих, присівши на дно і згрупувавшись (обхопити руками коліна, опустивши і притиснувши голову, підборіддя до грудей), спливати на поверхню; вправа “медуза” виконується, зробивши глибокий вдих, присівши на дно, випрямляючи руки і ноги, спливати на поверхню; вправа “торпеда” виконується ковзанням на грудях з роботою ніг, як під час плавання стилем “кріль на грудях”, стоячи на дні в неглибокому місці, перекидаючи м'яч один одному [9].

Вдосконалюючи елементи техніки плавання, учні залюбки плывуть за допомогою пінопластикових дошок. Але найбільше люблять учні ігри, спрямовані на оволодіння елементами прикладного плавання – пірнання з використанням різноманітних завдань – збирання іграшок та дрібних предметів [5].

Після закінчення робиться об'єктивний аналіз гри для визначення помилок під час заняття.

Правильний вибір ігор на воді в плаванні сприяє:

- зміцненню здоров'я учнів СМГ;
- гармонійному фізичному розвитку;
- розвитку моральних і вольових якостей.

Ігри на воді будуть приносити користь, якщо їх дозування буде оптимальним відповідно до характеру захворювань.

Однак є й недоліки ігрового методу. Учні, захопившись грою, не стежать за правильним виконанням плавальних рухів. Тому під час проведення ігор слід дотримуватися таких методичних рекомендацій:

- у кожній грі ставлять завдання для реалізації шляхів виходу з хвороби;
- гра має справляти позитивний емоційний вплив на учнів СМГ;
- гра має сприяти прояву активності та ініціативи учасників;
- викладач має проводити контроль за виконанням гри серед учнів СМГ.

На основі викладеного матеріалу можна зробити висновки, що застосування ігор на воді на заняттях з плавання з учнями спеціальної медичної групи приносить позитивний результат у покращенні стану здоров'я, якщо дотримуватися всіх вимог.

Використана література:

1. Арєф'єв В. Г., Єдинак А. Г. Фізична культура в школі (молодому спеціалісту) : [навчальний посібник для студентів навчальних закладів II–IV рівнів акредитації] / В. Г. Арєф'єв, А. Г. Єдинак. – 2-е вид. перероб. і доп. – Кам'янець-Подільський : Абетка–НОВА, 2001. – 384 с.
2. Боднар І. Р. Теорія, методика і організація фізичного виховання учнів спеціальної медичної групи / І. Р. Боднар. – Львів : Українські технології, 2005. – 48 с.
3. Булич Э. Г. Физическое воспитание в специальных медицинских группах: [учеб. пособие для техникумов] / Э. Г. Булич. – Москва : Высш. шк., 1986. – 255 с.
4. Грибан Г. П. Плавання. Прикладні аспекти : [навч. посіб.] / Г. П. Грибан. – Житомир : Рута, 2009. – 157 с.
5. Литовченко Г. О. Плавання : [навч. посіб.] / Г. О. Литовченко. – Чернігів : ЧДПУ імені Т. Г. Шевченка, 2008. – 200 с.
6. Литовченко Г. О. Ігри та ігрові вправи на воді / Г. О. Литовченко, Д. В. Гричик. – Чернігів : ЧДПУ імені Т. Г. Шевченка, 2013. – 211 с.
7. Мухін В. М. Фізична реабілітація : [підручник для студентів ВНЗ фізичного виховання і спорту] / В. М. Мухін. – Київ : Олімпійська література, 2000. – 423 с.
8. Полатайко Ю. О. Фізичне виховання школярів у спеціальних медичних групах / Ю. О. Полатайко. – Івано-Франківськ : Плай, 2004. – 161 с.
9. Розпутняк Б. Д. Плавання з методикою викладання / Б. Д. Розпутняк. – Луцьк : вид-во “Вежа” Волин. держ. ун-ту ім. Лесі України, 2003. – 109 с.
10. Язловецький В. С. Фізичне виховання учнів з відхиленнями в стані здоров'я: [навчальний посібник] / В. С. Язловецький. – Кіровоград : РВВ КДПУ імені В. Винниченка, 2004. – 352 с.

References:

1. Aryef'yev V. H., Yedynak A. H. (2001) Fizychna kul'tura v shkoli (molodomu spetsialistu) [Physical culture at school (for a young specialist)]. Kamyanets'-Podil's'kyi : Abetka–NOVA. 384 s. [in Ukrainian]
2. Bodnar I. R. (2005) Teoriya, metodyka i orhanizatsiya fizychnoho vykhovannya uchniv spetsial'noyi medychnoyi hrupy [Theory, methodology and organization of physical education of pupils of a special medical group]. L'viv : Ukrayins'ki tekhnolohiyi. 48 s. [in Ukrainian]
3. Bulych É. H. (1986) Fyzycheskoe vospytanye v spetsyal'nykh medytynsnykh hruppakh [Physical education in special medical groups]. Moscow : Vyssh. shk. 255 s. [in Russian]
4. Hryban H. P. (2009) Plavannya. Prykladni aspekty [Swimming]. Zhytomyr : Ruta. – 157 s. [in Ukrainian]
5. Lytovchenko H. O. (2008) Plavannya [Swimming]. Chernihiv : CHDPU imeni T. H. Shevchenka. 200 s. [in Ukrainian]
6. Lytovchenko H. O. (2013) Ihry ta ihrovi vpravy na vodi [Games and game exercises on the water]. Chernihiv : CHDPU imeni T. H. Shevchenka. 211 s. [in Ukrainian]
7. Mukhin V. M. (2000) Fizychna reabilitatsiya. Pidruchnyk dlya studentiv VNZ fizychnoho vykhovannya i sportu [Physical rehabilitation. Textbook for students of higher education of physical education and sports]. Kyiv. 423 s. [in Ukrainian]
8. Polatayko Yu. O. (2004) Fizychno vykhovannya shkolyariv u spetsial'nykh medychnykh hrupakh [Physical education of schoolchildren in special medical groups]. Ivano-Frankivs'k : Play. 161 s. [in Ukrainian]
9. Rozputnyak B. D. (2003) Plavannya z metodykoyu vykladannya [Swimming with a Teaching Method]. Luts'k : vyd-vo “Vezha” Volyn. derzh. un-tu im. Lesi Ukrayiny. 109 s. [in Ukrainian]
10. Yazlovets'kyi V. S. (2004) Fizychno vykhovannya uchniv z vidkhylennyamy v stani zdorov'ya [Physical education of pupils with disabilities in the state of health]. Kirovohrad : RVV KDPU imeni V. Vynnychenka. 352 s. [in Ukrainian]

Бурдюжа С. В. Использование игрового метода на занятиях плаванием с учениками специальной медицинской группы

Статья посвящена вопросам укрепления здоровья и коррекции физического развития учащихся специальной медицинской группы во время занятий плаванием; ознакомлению с методами устранения возможных функциональных изменений в организме под влиянием болезни. Выделяются главные задачи по реализации путей выхода из болезни временного и длительного характера с помощью игр в воде; постепенной адаптации организма учащихся к воздействию физических нагрузок. В статье освещена важность использования игр в воде с целью перехода учащихся специальной медицинской группы в подготовительную, а затем по состоянию здоровья в основную медицинскую группу. Даны методические рекомендации для проведения игр в воде с учениками специальной медицинской группы; рассматриваются специальные дыхательные игры в воде для учащихся СМГ, которые применяются во время занятий плаванием.

Ключевые слова: ученики специальной медицинской группы, игровой метод, плавание, игры в воде, специальные дыхательные игры, оздоровление, здоровье.

Burdiuzha S. V. The use of the game method at feedings from the special medical group studies

The article is devoted to the questions of health promotion and correction of physical development of pupils of a special medical group during swimming activities; familiarization with methods of elimination of possible functional changes in the body under the influence of the disease.

The main tasks of realizing ways of getting out of a disease of a temporary and long-term nature by means of games on the water are allocated; the gradual adaptation of the body of the students to the effect of physical activity. The article highlights the importance of using water games for the purpose of transferring students from a special medical group to the preparatory, and subsequently, to the state of health, to the main medical group.

The given methodical recommendations for conducting water games with pupils of a special medical group; special water-breathing games for SMG students are used during swimming activities.

Key words: special medical group students, game method, swimming, water games, special breathing games, health improvement, health.